

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ladislavy Mentbergerové a soudkyň Mgr. Lucie Jackwerthové a JUDr. Jany Jirmářové ve věci

žalobce: **P. R.**, narozený xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem Ladislavem Ejemem
sídlem Eliášova 998, 470 01 Česká Lípa

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2
za kterou jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 284 625 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 13. července 2021, č. j. 17 C 207/2020-105,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 28 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % z této částky od

25. 9. 2020 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku, jinak se v tomto výroku potvrzuje.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 20 502 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Ladislava Ejema.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu o zaplacení 284 625 Kč s úrokem z prodlení od 25. 9. 2020 do zaplacení (výrok I.) a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované na nákladech řízení 1 200 Kč (výrok II.).
2. Takto soud prvního stupně rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 95 K 7/2002 (dále také jen „posuzované řízení“). Žalovaná připustila, že v předmětném řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu spočívajícím v nepřiměřené délce řízení, měla však za to, že význam řízení pro žalobce je nepatrný, a za dostačující zadostiučinění proto považovala konstatování porušení práva.
3. Soud prvního stupně zjistil, že na návrh České republiky – Okresního soudu v Benešově podaný dne 12. 4. 2002 Městský soud v Praze dne 13. 6. 2002 prohlásil konkurs na majetek dlužníka Joint Invest Action, k. s., v likvidaci, a podrobně popsal průběh konkursního řízení. Vycházel z toho, že dne 8. 8. 2002 žalobce přihlásil do konkursu svou pohledávku ve výši 189 800 Kč a že podle návrhu správce konkursní podstaty na částečný rozvrh ze dne 31. 7. 2017 měl být jako věřitel č. 315 uspokojen ve výši 3 %, tedy částkou 5 694 Kč. K vydání rozvrhového usnesení ale dosud nedošlo a ke dni rozhodnutí soudu prvního stupně nebylo posuzované řízení skončeno. O nárocích dalších konkursních věřitelů na odškodnění za nepřiměřenou délku řízení Obvodní soud pro Prahu 2 i Městský soud v Praze jako soud odvolací již rozhodly v řízeních vedených pod sp. zn. 14 C 465/2014 a 58 Co 188/2019, 25 C 161/2019 a 30 Co 144/2020-91, 19 C 98/2020 a 30 Co 61/2021-180, 43 C 60/2020 a 53 Co 55/2021, 10 C 88/2020 a 12 Co 97/2021.
4. Délku řízení přesahující 18 let považoval soud prvního stupně za nepřiměřenou, a to i přes značnou složitost věci danou zejména velkým počtem přihlášených věřitelů. Dovodil, že v posuzovaném řízení došlo k nesprávnému úřednímu postupu spočívajícímu v nepřiměřené délce řízení [§ 13 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), dále jen „OdpŠk“], měl však za to, že dostačujícím odškodněním vzniklé nemajetkové újmy je konstatování porušení práva. V této souvislosti poukázal především na nepatrný význam řízení pro žalobce, vyplývající z povahy konkursního řízení, v němž věřitelé hromadně uplatňují své pohledávky vůči majetku úpadce a jsou si plně vědomi toho, že budou uspokojeni jen poměrně. Žalobci je přitom dlouhodobě známo, že uspokojení jeho pohledávky se bude pohybovat v rozmezí 6 – 8 %, respektive 7 – 9 %. Věk žalobce, byť se blíží věku 75 let, ani jeho zdravotní stav pak nezvyšují význam řízení pro žalobce natolik, aby to odůvodňovalo odškodnění vzniklé nemajetkové újmy v penězích. Uzavřel, že ani další kritéria uvedená v § 31a odst. 3 zák. o OdpŠk nemohou převážit kritérium významu řízení, neboť v postupu orgánů veřejné moci neshledal zásadní pochybení, a že kritérium složitosti řízení naopak podporuje závěr o odškodnění konstatováním porušení práva, neboť konkurzní řízení je extrémně rozsáhlé (přes 15 000 věřitelů, přes 1 000 incidenčních sporů). Protože žalovaná porušení práva na přiměřenou délku řízení konstatovala již ve svém stanovisku v rámci předběžného projednání

nároku před podáním žaloby, žalobu jako nedůvodnou zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné a přípustné odvolání, v němž nesouhlasil s tím, jak soud prvního stupně zhodnotil kritérium významu předmětu řízení. Namíтал, že dostatečně nezohlednil jeho věk a zdravotní stav, ani to, že v průběhu konkursního řízení vyšly najevo skutečnosti odůvodňující závěr, že by mohl očekávat vyšší míru uspokojení své pohledávky. Z konečné zprávy konkursního správce ze dne 18. 10. 2019 totiž vyplývá, že příjmy konkursu (95 667 719,49 Kč) několikanásobně převyšují jeho výdaje (20 077 512,17 Kč). Zdůraznil, že na délce řízení se nijak nepodílel, naopak konkursní soud nepostupoval dostatečně efektivně, je starobní důchodce a částka, kterou může obdržet, pro něj není zanedbatelná. Za chybný považoval i výpočet náhrady nákladů řízení, která byla přiznána žalované. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil.
6. Žalovaná považovala napadený rozsudek za věcně správný a navrhla jeho potvrzení.
7. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek (§ 212 a násl. o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné.
8. Odvolací soud si je vědom rozdílných rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2 a Městského soudu v Praze v obdobných věcech, v nichž s výjimkou řízení vedeného pod sp. zn. 14 C 465/2014 a 58 Co 188/2019 soudy shledaly, že dostačujícím zadostiučiněním pro konkursní věřitele je konstatování porušení jejich práva na přiměřenou délku řízení a nároky na poskytnutí finanční částky zamítly (sp. zn. 25 C 161/2019 a 30 Co 144/2020-91, 19 C 98/2020 a 30 Co 61/2021-180, 43 C 60/2020 a 53 Co 55/2021, 10 C 88/2020 a 12 Co 97/2021). Je však toho názoru, že nejde o takovou ustálenou judikaturu, která by mohla zakládat důvodné očekávání, že obdobné právní případy budou rozhodnuty stejně ve smyslu § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník [srov. např. komentář k § 13 o. z., in Lavický, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014]. Nadto při posuzování přiměřenosti délky řízení je vždy třeba přihlížet ke konkrétním okolnostem případu [srov. část III. stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále jen „Stanovisko“)].
9. Odvolací soud vycházel ze skutkových zjištění tak, jak byly popsány soudem prvního stupně, když ostatně průběh soudního řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 95 K 7/2002 zjištěný soudem prvního stupně nebyl mezi účastníky sporný. Jak vyplývá z informací dostupných na stránkách infosoud.justice.cz posuzované řízení dosud nebylo skončeno, takže ke dni rozhodnutí odvolacího soudu délka posuzovaného řízení ve vztahu k žalobci činila cca 19 let a 4 měsíce.
10. Není pochyb, že z kritérií uvedených v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk délku řízení ovlivnila především procesní složitost věci, neboť do konkursního řízení se přihlásilo cca 15 000 věřitelů, převážně fyzické osoby, část z nich občané Slovenské republiky, správce konkursní podstaty popřel pohledávky cca 6 000 věřitelů, probíhalo několik set incidenčních sporů. I přes extrémní počet přihlášených věřitelů však není možné délku řízení považovat za přiměřenou.
11. V této souvislosti odvolací soud zohlednil v první řadě skutečnost, že žalobce se na délce řízení nijak nepodílel, a na rozdíl od soudu prvního stupně také skutečnost, že délku řízení prodloužil i postup soudů.
12. Jak vyplývá z usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2017, č. j. 2 Ko 11/2017-7, odvolací soud považoval postup soudu prvního stupně za nekonstruktivní, mimo jiné zdůraznil, že ponechal stranou započatou revizi konkursních věřitelů a stavu jejich přihlášených pohledávek, nevytyčil smysluplnou strategii ohledně sestavení částečného rozvrhu a nereagoval na podání správce konkursní podstaty a jeho žádosti o součinnost.

13. V usnesení ze dne 16. 5. 2018, č. j. 2 Ko 2/2018-837, pak Vrchní soud v Praze mimo jiné nařídil, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl jiný soudce. Vytkl konkursnímu soudu, že se neřídil jeho předchozím rozhodnutím, že nezměnil svůj nekonstruktivní postoj a nedodržel předtím (v předchozím usnesení) vyslovený závazný pokyn. Teprve v návaznosti na uvedené usnesení v roce 2019 pak konkursní soud začal rozhodovat o zastavení řízení o pohledávkách těch konkursních věřitelů, kteří zemřeli v průběhu konkursního řízení bez procesního nástupce, či o tom, že v řízení bude pokračovat s jejich procesními nástupci.
14. S ohledem na výše uvedená kritéria a s ohledem na to, že řízení, které trvá více než 19 let, dosud neskončilo, se odvolací soud neztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že přiměřeným zadostiučiněním za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce řízení je konstatování porušení práva.
15. Odvolací soud přitom vycházel ze závěrů rozsudků Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2012/2010, a ze dne 9. 10. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3412/2011. Podle nich jestliže v řízení o přiznání přiměřeného zadostiučinění za porušení práva na přiměřenou délku konkursního řízení nevyjdou najevo skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že konkursní věřitel mohl v průběhu konkursního řízení důvodně očekávat vyšší míru uspokojení přihlášené pohledávky, je z hlediska významu předmětu řízení pro tohoto věřitele co do výše peněžitého nároku určující částka, jaké se mu v konkursu dostalo na uspokojení jeho pohledávky. Zadostiučinění poskytované podle § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. v případě nepřiměřené délky řízení musí být přiměřené újmě poškozeného, jejíž intenzita je dána především významem předmětu řízení pro poškozeného. Je-li předmětem řízení peněžité plnění, není obecně důvodné, aby ji zadostiučinění přiznané v penězích svou výší přesahovalo, nadto několikanásobně, leda by pro mimořádnou výši zadostiučinění svědčilo některé z kritérií uvedených v § 31a odst. 3 písm. a) až d) OdpŠk.
16. V posuzovaném řízení míra uspokojení přihlášených pohledávek dosud nebyla postavena najisto, předpokládané rozmezí se pohybuje mezi 3 až 9 %. Pro žalobce, který přihlásil pohledávku ve výši 189 800 Kč, to znamená, že by se mohl domoci částky mezi 5 694 Kč až 17 082 Kč a v intencích shora uvedené judikatury by ji přiznané zadostiučinění zásadně nemělo přesahovat. V daném případě má však odvolací soud za to, že právě délka řízení přesahující 19 let, která dosud není délkou celkovou, svědčí pro zadostiučinění vyšší.
17. Odvolací soud proto na rozdíl od soudu prvního stupně uzavřel, že je namístě poskytnout žalobci zadostiučinění v penězích, a v souladu se Stanoviskem proto částku za jeden rok řízení (sníženou za první dva roky řízení), vynásobil ji celkovou dobou řízení a následně upravil v důsledku působení jednotlivých kritérií obsažených v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk.
18. Základní částku, z níž se při určování výše přiměřeného zadostiučinění vychází, odvolací soud stanovil ve výši 15 000 Kč za každý další rok řízení (v prvních dvou letech trvání řízení jde o částku poloviční), neboť byť je délka posuzovaného řízení nepřiměřená, nelze ji (vzhledem ke specifikům konkursního řízení) hodnotit jako extrémní. Za dobu řízení v trvání 19 let a 4 měsíce by tak žalobce měl právo na základní zadostiučinění ve výši 275 000 Kč.
19. Uvedenou částku odvolací soud понížil z důvodu procesní složitosti věci o 50 %, a to pro extrémně vysoký počet přihlášených věřitelů, z nichž část jsou občané Slovenské republiky, a s tím související vysoký počet popřených pohledávek a incidenčních sporů, jak již bylo výše uvedeno.
20. Z důvodů chování poškozeného odvolací soud uvedenou částku nijak nemodifikoval, neboť žalobce se na délce řízení nijak nepodílel, na druhou stranu však ani nevyužil žádných prostředků k odstranění průtahů v řízení.
21. Odvolací soud zohlednil i postup konkursního soudu během řízení, popsany ve shora citovaných usneseních Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 9. 2017 a ze dne 16. 5. 2018 (v odstavcích 12 a 13). Vzal přitom v úvahu, že k těmto nedostatkům v činnosti konkursního soudu přihlížel již

při posuzování přiměřenosti délky řízení, a základní zadostiučinění z tohoto důvodu proto navýšil o 10 %.

22. Význam předmětu řízení pro žalobce odvolací soud hodnotil jako nízký daný nízkou mírou předpokládaného uspokojení přihlášené pohledávky (viz odstavec 16). Za nepřipadnou považuje odvolací soud námitku žalobce, že význam předmětu řízení je zvyšován jeho věkem a zdravotním stavem. Podle ustálené judikatury osobami v pokročilejším věku je myšleno osoby starší minimálně 75 let, vždy s ohledem na konkrétní okolnosti případu a zejména zdravotní stav konkrétního člověka. Tohoto věku žalobce (roč. 1953) nedosahuje, dvě (nesouvisející) hospitalizace v průběhu dvou let pak nedokládají, že je osobou těžce nemocnou (srov. část IV. Stanoviska, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 30 Cdo 4318/2013). Proto shledal důvod pro snížení o dalších 50 % (nízký význam tohoto řízení pro žalobce).
23. Po zohlednění výše uvedených kritérií odvolací soud částku základního zadostiučinění ponížil celkem o 90 % (-50, +10,-50), tedy na částku 27 500 Kč. Zamítavý výrok soudu prvního stupně proto změnil tak, že žalované uložil povinnost zaplatit žalobci 27 500 Kč s úrokem z prodlení (§ 220 o. s. ř.), a ve zbývající části rozsudek soudu prvního stupně v tomto výroku potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
24. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů odvolací soud rozhodl podle ustanovení § 224 odst. 1, 2 a § 142 odst. 1 o. s. ř.
25. Náklady řízení činí 20 502 Kč a sestávají ze zaplaceného soudního poplatku 2 000 Kč, odměny advokáta žalobkyně za 4 úkony právní služby po 3 100 Kč za převzetí a přípravu zastoupení, sepsí žaloby, účast na jednání dne 13. 7. 2021, sepsí odvolání (§ 9 odst. 4 písm. a/, § 11 odst. 1 písm. a/, d/ g/ advokátního tarifu), z paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč připadajících na tyto úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), z cestovného za cestu osobním automobilem s průměrnou spotřebou 5,4 l nafty/100 km z české Lípy do Prahy a zpět, tj. 186 km, ve výši 1 091 Kč, z náhrad za promeškaný čas za 6 započatých půlhodin po 100 Kč ve výši 600 Kč a 21 % DPH ve výši 3 211 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

Praha 8. prosinec 2021

JUDr. Ladislava Mentbergerová v.r.
předsedkyně senátu